Πάνος Γκαργκάνας

Οι λαοί της Τουρκίας και η εργατική της τάξη πέτυχαν μια σπουδαία νίκη οδηγώντας σε αποτυχία το στρατιωτικό πραξικόπημα με τη μαζική παρουσία τους στους δρόμους τη φοβερή νύχτα της Παρασκευής προς Σάββατο 15-16 Ιούλη. Όσες προσπάθειες κι αν γίνονται για να μειωθεί ο δικός τους ρόλος και να προβληθούν τα σκοτεινά παρασκήνια των στρατηγών, του Ερντογάν και των μεγάλων δυνάμεων (ΗΠΑ, ΕΕ, Ρωσία), η αλήθεια δεν κρύβεται.

Η τεράστια κρίση που συγκλονίζει ολόκληρη τη Μέση Ανατολή αποσταθεροποίησε και την Τουρκία. Αυτό είναι το πραγματικό υπόβαθρο των δραματικών εξελίξεων. Ο κόσμος βρήκε την ευκαιρία να βγει στο προσκήνιο και ματαίωσε τα σχέδια των πραξικοπηματιών. Αυτόν τον κόσμο θα τον βρει μπροστά του ξανά και ο Ερντογάν, έστω κι αν πλήθος καλοθελητές τον βαφτίζουν «πανίσχυρο κυρίαρχο του παιχνιδιού». Η κρίση δεν τελείωσε και οι συμβιβασμοί Ερντογάν, στρατηγών, ΗΠΑ και ΕΕ δεν σταθεροποιούν την κατάσταση.

Μπροστά σε αυτή την εικόνα, το εργατικό κίνημα και η Αριστερά εδώ δεν μπορούν να είναι παθητικοί θεατές «ίσων αποστάσεων», ούτε –πολύ χειρότερα- να ανεχθούν την ελληνική εμπλοκή στις ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις που θέλουν να «σταθεροποιήσουν» την περιοχή.

Ας πάρουμε, όμως, τα πράγματα με τη σειρά.
Ο τούρκικος καπιταλισμός είχε βρει εδώ και 13 χρόνια στο πρόσωπο του Ερντογάν έναν πετυχημένο υπερασπιστή των συμφερόντων του. Όχι μόνο διαχειρίστηκε την πιο μεγάλη ανάπτυξη της οικονομίας που έβαλε την Τουρκία στη λέσχη των G20, αλλά και φούντωσε τις φιλοδοξίες για ηγεμονία στη Μέση Ανατολή.

Με την αμερικάνικη κατοχή στο Ιράκ να παραπαίει και τα αραβικά καθεστώτα στη δίνη της Αραβικής Άνοιξης, ο Ερντογάν και οι τούρκοι καπιταλιστές μαζί του έβλεπαν ευκαιρίες για εξαγωγή ενός μοντέλου νεοφιλελεύθερης διαχείρισης με κόμματα «ισλαμικής δημοκρατίας» (σαν τα χριστιανοδημοκρατικά) από την Τυνησία μέχρι τη Συρία.

Αυτά τα φιλόδοξα σχέδια έγιναν στάχτη. Αντί για «ειρηνοποιός» στη Μέση Ανατολή, ο Ερντογάν βρέθηκε να ξεκινάει ξανά τον πόλεμο κατά των Κούρδων μέσα στην ίδια την Τουρκία και να αντιμετωπίζει τρομοκρατικές επιθέσεις στην ίδια την Κωνσταντινούπολη από τους τζιχαντιστές του ISIS. Παρέδωσε τη βάση του Ιντσιρλίκ στις ΗΠΑ, αναγκάστηκε να ζητήσει συγγνώμη από τη Ρωσία για την κατάρριψη του αεροπλάνου της στα σύνορα με τη Συρία και να αναθερμάνει τις σχέσεις του με το Ισραήλ ενώ παλιότερα εμφανιζόταν σαν υπερασπιστής των Παλαιστίνιων της Γάζας.

Και ταυτόχρονα βρέθηκε να χάνει έδαφος όχι μόνο εκλογικά με την άνοδο του HDP, του κόμματος που συνασπίζει τους Κούρδους με την αριστερά, αλλά και στους δρόμους με το κίνημα του Πάρκου Γκεζί πριν από τρία χρόνια. Ενισχυμένο από την κρίση του Ερντογάν έβγαινε το κίνημα και η αριστερά.

Στροφή

Για να αντισταθμίσει όλες αυτές τις αποτυχίες, ο Ερντογάν έκανε στροφή 180 μοιρών και από διώκτης

των κεμαλικών στρατηγών του τουρκικού «ΙΔΕΑ» (Ergenekon), έγινε προστάτης τους. Έτσι, άνοιξε μόνος του την πόρτα για τους πραξικοπηματίες της 15 Ιούλη που είχαν μαζί τους τις τρεις από τις τέσσερις στρατιές της Τουρκίας και τμήματα της αεροπορίας και του ναυτικού.

Δεν ήταν, λοιπόν, ένα «πραξικόπημα-οπερέτα» ή «στημένο» από τον ίδιο τον Ερντογάν. Ήταν μια απόπειρα αντίστοιχη με το πραξικόπημα του Σίσι στην Αίγυπτο που επωφελήθηκε από την κρίση της εκλεγμένης κυβέρνησης της Μουσουλμανικής Αδελφότητας για να πάρει την εξουσία. Είναι γνωστό εδώ και πολύ καιρό ότι οι στρατηγοί στο Κάιρο, στη Δαμασκό και στην Άγκυρα θεωρούν τους εαυτούς τους ως τους φυσικούς φορείς της προστασίας του «κοσμικού» κράτους από τους «ισλαμιστές».

Η μεγάλη διαφορά ήταν ότι στην Τουρκία ο κόσμος βγήκε στους δρόμους ενάντια στο πραξικόπημα. Οι πραξικοπηματίες αντιμετώπισαν το δίλημμα ότι θα έπρεπε να οδηγήσουν την Τουρκία σε ένα λουτρό αίματος σαν της Συρίας για να επιβάλουν τη δικτατορία τους. Και αναγκάστηκαν να κάνουν πίσω καθώς και οι «σιωπηροί» υποστηρικτές τους σε ΗΠΑ και ΕΕ δεν θέλησαν μια δεύτερη Συρία στην πόρτα της Ευρώπης.

Όλα αυτά δεν σημαίνουν ότι η κατάσταση ομαλοποιήθηκε μετά την κατάρρευση του πραξικοπήματος. Κάθε άλλο. Ο Ερντογάν, οι στρατηγοί, οι ΗΠΑ και η ΕΕ ψάχνουν τις νέες ισορροπίες τους. Και ο απλός κόσμος έχει μια νέα αυτοπεποίθηση ότι η δράση του κάνει διαφορά. Αυτή την αυτοπεποίθηση θέλουν να σβήσουν οι από πάνω. Όπως ζωγράφιζαν και ζωγραφίζουν τους ψηφοφόρους του Brexit στη Βρετανία σαν «ρατσιστικό πλήθος», τώρα μιλάνε για τους διαδηλωτές της Τουρκίας σαν «φανατικό όχλο». Βγαίνει το ΝΑΤΟ και η ΕΕ μετά την αποτυχία του πραξικοπήματος και δηλώνει ότι θα παρακολουθεί την «τήρηση των δημοκρατικών δικαιωμάτων» στην Τουρκία με κριτήριο τη μεταχείριση των πραξικοπηματιών!

Εγγυητής της δημοκρατίας στην Τουρκία δεν είναι το ΝΑΤΟ και η ΕΕ ούτε οι συμφωνίες του Ερντογάν μαζί τους. Είναι οι αγωνιζόμενοι λαοί της και η εργατική τάξη που τους ενώνει. Αλλά αυτό απαιτεί μια αριστερά που είναι ξεκάθαρη και δεν αναζητάει ισλαμοφοβικές δυτικές και κεμαλικές συμμαχίες.

Καθήκοντα

Για την Αριστερά και το κίνημα εδώ στην Ελλάδα, αυτά είναι επείγοντα καθήκοντα. Πρέπει να σταθούμε ενάντια στην εμπλοκή της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ στις ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις στη Μέση Ανατολή.

Καμιά ελληνική συμμετοχή στους βομβαρδισμούς στη Συρία- να κλείσει η βάση της Σούδας.

Καμιά ελληνική συμμετοχή στην επιστροφή δυτικών στρατευμάτων στο Ιράκ.

Όχι συμμαχίες με το Ισραήλ και τη χούντα του Σίσι.

Αλληλεγγύη στους αγώνες των Παλαιστίνιων και των Κούρδων.

Να καταργηθεί η ρατσιστική συμφωνία ΕΕ-Τουρκίας, να πέσουν οι φράχτες και η Φρόντεξ. Άσυλο και στέγη στους πρόσφυγες (και βέβαια όχι στους πραξικοπηματίες).

Και δίπλα σε όλα αυτά τα άμεσα βήματα αλληλεγγύης προς τους αγωνιζόμενους εργάτες της Τουρκίας, μπορούμε να ξεδιπλώσουμε πιο δυναμικά την αντίστασή μας στα Μνημόνια λιτότητας και ρατσισμού που συνυπογράφουν ο Τσίπρας και η ΕΕ. Οι συσχετισμοί αλλάζουν, η ΕΕ βρίσκεται σε πολλαπλή κρίση μετά το Brexit και το αποτυχημένο πραξικόπημα στην Τουρκία, εμπρός να συνεχίσουμε το δικό μας ΟΧΙ με μεγαλύτερη ορμή.

Πάνος Γκαργκάνας, μέλος ΠΣΟ ΑΝΤΑΡΣΥΑ

Πηγή: Εργατική Αλληλεγγύη